COLOCVIU STRATEGIC

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”
CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ŞI SECURITATE

Nr. 5
2009

COMANDA ŞI CONTROLUL STRUCTURILOR DE FORȚE DIN ARMATA ROMÂNIEI PE TIMPUL PARTICIPĂRII LA MISIUNI SPECIFICE STĂRII POSTCONFLICT, ÎN CONTEXT MULTINAȚIONAL

Locotenent-colonel Ion PÎRGULESCU
Colonel (r.) prof. univ. dr. Lucian STĂNCILĂ

CONCLUZII:

- ***Pregătirea şi executarea operațiilor militare postconflict se desfăşoară potrivit unor reglementări care au rolul de a defini competențele diferitelor organisme internaționale, a celor interne din statele participante la operație şi a structurilor de comandă militară. Ele se regăsesc în reglementările generale, în cele naționale şi în regulile de angajare.***
  Transferul de autoritate constituie modalitatea prin care se asigură comanda unică a operațiilor desfăşurate de Forța Întrunită Multinațională, cu respectarea suveranității statale a națiunilor care o compun, precum şi a principiilor şi regulilor de drept internațional.
- ***Comandantul Forței exercită controlul operațional asupra tuturor structurilor aflate în subordine.***

Pregătirea şi executarea operațiilor militare postconflict se desfăşoară potrivit unor norme şi reguli cuprinse în documentele care reglementează atât la modul general, cât şi concret, fiecare acțiune, în funcție de specificul său.

Aceste reglementări au rolul de a defini neechivoc competențele diferitelor organisme internaționale, a celor interne din statele participante la operație şi a structurilor de comandă militară şi se regăsesc în reglementările generale, în cele naționale şi în regulile de angajare.

a) Reglementările generale au la bază Carta ONU, statutele unor alianțe şi organisme regionale, precum şi diferite acorduri internaționale.

Carta ONU asigură baza legală de acțiune a statelor membre, pentru a depăşi problemele cu care acestea se confruntă la un moment dat. Acest document reglementează modul în care comunitatea internațională se poate implica, inclusiv prin folosirea forței armate, în asigurarea păcii şi securității internaționale, statele

membre asumându-şi responsabilitatea de a pune la dispoziţia ONU forţele şi mijloacele necesare îndeplinirii misiunilor. De asemenea, statutele unor alianţe şi organisme internaţionale care au la bază Carta ONU constituie cadrul legal în care statele membre decid implicarea în anumite operaţii, inclusiv de natură postconflict.

Acordurile internaţionale reprezintă instrumentele juridice prin care se pun în aplicare prevederile tratatelor/acordurilor generale şi au, de regulă, forma unor: memorandumuri internaţionale de înţelegere (Memorandum of Understanding – MOU), acestea fiind acorduri între state, referitoare la relaţiile dintre ele şi se aprobă la nivel diplomatic, corespunzător cu interesele părţilor; acorduri executive şi note diplomatice (Note Dip), care sunt tipuri de acorduri internaţionale asemănătoare MOU şi se încheie sub autoritatea şefului executivului sau persoanei delegate de acesta; acorduri privind Statutul Forţelor (SOFA), care reglementează statutul legal al personalului militar ce acţionează pe teritoriul altui stat pentru scopuri altele decât războiul în acel stat, dar nu poate autoriza, prin el însuşi, prezenţa forţei sau activităţile operaţionale ale acestei forţe.

În funcţie de domeniul la care se referă, caracterul şi gradul de detaliere, pot exista SOFA administrative şi tehnice, miniSOFA (care conţin doar elementele esenţiale), SOFA complet (referiri la lege, echipamente, personal etc.), acorduri SOFA suplimentare (prevederi de detaliu care se adresează unei situaţii specifice).

Autorităţile politice care mandatează forţa militară pentru desfăşurarea operaţiei postconflict şi care învestesc comandantul cu exercitarea comenzii sunt acele organizaţii internaţionale cu statut juridic consolidat, care se bucură de prestigiu şi recunoaştere unanimă, şi care şi-au asumat rolul de a rezolva conflictul, în prezent acestea fiind ONU, OSCE şi UE. Odată asumat rolul de lider, organizaţia politică stabileşte scopul şi obiectivele operaţiei, resursele alocate, starea finală dorită (end-state) şi elaborează mandatul forţei.

Mandatul conţine în principiu: probleme generale; scopul operaţiei; obiectivele care trebuie îndeplinite; misiunea forţei şi termenii de referinţă ai misiunii; compunerea Forţei Întrunite Multinaţionale; numirea comandantului şi a altor mediatori speciali; nominalizarea structurii responsabile care supervizează operaţia (eşalonul superior); prevederi privind sprijinul logistic şi financiar; precizări cu privire la acţiunile organizaţiilor de sprijin şi la responsabilităţile naţionale; data limită a mandatului; condiţiile şi termenele pe care ţara gazdă intenţionează să le impună referitor la prezenţa forţei; reglementări privind drepturile şi imunităţile personalului forţei.

În baza rezoluţiilor Consiliului de Securitate al ONU, după stabilirea naţiunii conducătoare, în cadrul forţei întrunite constituite pentru executarea operaţiei se elaborează şi semnează memorandumurile de înţelegere şi acordurile tehnice între naţiunile participante la constituirea acesteia. În cadrul acestor documente se stipulează angajamentele prin care participanţii vor îndeplini misiunea şi vor înfiinţa structura, se stabilesc responsabilităţile, principiile generale şi procedurile adecvate, un punct separat fiind modul de executare a comenzii şi controlului în cadrul structurii constituite. Pentru comanda locală, organizaţia care decide misiunea împuterniceşte un reprezentant să gestioneze operaţia, acesta devenind Înalt Reprezentant (comandantul politic al operaţiei).

Autoritatea militară internaţională este reprezentată de comandantul forţei întrunite multinaţionale, căruia statele contributoare cu trupe îi dau în subordine forţele sub diferite niveluri de comandă (de regulă, controlul operaţional – OPCON). Predarea forţelor către comandant se face prin elaborarea şi semnarea *Transferului de autoritate,* ce constituie modalitatea prin care se asigură comanda unică a operaţiilor desfăşurate de Forţa Întrunită Multinaţională, cu respectarea suveranităţii statale a naţiunilor care o compun, precum şi a principiilor şi regulilor de drept internaţional.

După semnarea transferului de autoritate, comandantul Forţei exercită controlul operaţional asupra tuturor structurilor intrate în subordine, bucurându-se de totalitatea drepturilor sale de comandant, conferite de nivelul de comandă primit şi limitat doar de prevederile transferului de autoritate. Structurile Armatei României participante la operaţii militare postconflict sunt subordonate nemijlocit unei structuri din Forţa Multinaţională Întrunită, iar comandantul acesteia este comandantul ierarhic superior al comandantului structurii (contingentului) român.

b) Reglementări naţionale

Participarea unor structuri militare la operaţii postconflict se face şi în baza unor reglementări naţionale cuprinse în Constituţia fiecărui stat şi în alte acte normative. Constituţia României prevede în acest sens că: „statul român se obligă să îndeplinească întocmai şi cu bună credinţă obligaţiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatele ratificate de către Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern, iar în cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziţii contrare Constituţiei, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituţiei”.[1] De asemenea, legea fundamentală a statului român mai prevede că pe teritoriul României pot intra, staţiona,

Locotenent-colonelul Ion PÎRGULESCU este doctorand în ştiinţe militare al Universităţii Naţionale „Carol I”.
Colonelul (r) dr. Lucian STĂNCILĂ este profesor universitar în cadrul Universităţii Naţionale de Apărare „Carol I”.

desfăşura operaţii sau trece trupe străine numai în condiţiile legii sau ale tratatelor internaţionale la care România este parte (art. 118), precum şi faptul că activităţile care privesc apărarea ţării şi securitatea naţională, participarea la menţinerea securităţii internaţionale şi la apărarea colectivă în sistemele de alianţă militară şi la acţiunile de menţinere sau de restabilire a păcii sunt organizate şi coordonate unitar de Consiliul Suprem de Apărare a Ţării (art. 119).

În baza prevederilor constituţionale, Legea 42/ 18.03.2004 privind participarea forţelor armate la misiuni în afara statului român stipulează că: Forţele armate pot participa la misiunile prevăzute la art. 2 în condiţiile legii şi potrivit obligaţiilor asumate de România prin tratate, acorduri şi alte înţelegeri internaţionale la care este parte (art. 3); participanţii la misiune execută ordinele comandantului Forţei, conform celor stabilite la efectuarea transferului de autoritate, cu respectarea prevederilor dreptului internaţional şi ale regulilor de angajare (art. 11, aln. 2); în situaţia în care comandantul detaşamentului românesc primeşte un ordin, o directivă sau un consemn emanând de la autorităţile ierarhic superioare ale misiunii, care contravine normelor de drept internaţional sau obiceiurilor războiului, refuză executarea acestora (art. 12 aln. 1).

Autorităţile politice care iau decizii privind participarea unor structuri ale Armatei României la misiuni militare în afara teritoriului statului român sunt: Parlamentul, Preşedintele României, Consiliul Suprem de Apărare a Ţării – CSAT, Guvernul, Ministerul Apărării Naţionale şi Ministerul Administraţiei şi Internelor.

Autoritatea militară de comandă este reprezentată de *Şeful Statului Major General,* care exercită comanda militară asupra Armatei României, potrivit deciziilor autorităţilor politice. Acesta este cea mai înaltă autoritate militară, consiliază preşedintele ţării şi ministrul apărării naţionale şi, la nivel strategic, exercită comanda asupra forţelor participante la misiuni militare în afara teritoriului statului român. Totodată, şeful SMG este abilitat să efectueze transferul de autoritate asupra forţelor române către comandantul Forţei Întrunite Multinaţionale, el putând delega această competenţă comandantului Comandamentului Operaţional Întrunit (Cdm. Op. Î.) sau unui alt militar. La nivel operativ, *comandantul Comandamentului Operaţional Întrunit* exercită comanda operaţională (OPCOM), asupra tuturor contingentelor româneşti participante la misiuni în afara teritoriului statului român.

În baza Actului de predare – primire a comenzii operaţionale, acesta primeşte structura de la categoria de forţe sub COMANDĂ OPERAŢIONALĂ, organizând şi desfăşurând o serie de activităţi specifice privind evaluarea, organizarea introducerii / extracţiei în/din teatru, transferul de autoritate, monitorizarea activităţilor, soluţionarea cererilor etc.

Comandantul contingentului naţional (Senior National Representative) care acţionează în teatrul de operaţii are rolul de a coordona forţele naţionale, el constituind interfaţa dintre conducerea naţională şi conducerea Forţei Multinaţionale Întrunite.

Experienţa acumulată pe plan internaţional în operaţiile militare postconflict relevă faptul că, în practică, un comandant al contingentului naţional are următoarele responsabilităţi: exercită comanda aşa cum este orientat de către autorităţile naţionale, pe care le informează asupra situaţiei din teatrul de operaţii, cu accent pe evenimentele ce pot afecta obiectivele de politică naţională sau care necesită schimbări în regulile de angajare, concepţia operaţiilor sau angajarea de resurse naţionale suplimentare; informează pe comandantul Forţei Întrunite Multinaţionale asupra capacităţilor contingentului naţional, precum şi a constrângerilor care limitează utilizarea acestora; se asigură, prin lanţul de comandă naţional, că sprijinul administrativ şi logistic este disponibil pentru contingentul pe care îl reprezintă; solicită armonizarea sistemului de comunicaţii şi informatică naţional cu elementele componente ale Forţei Întrunite Multinaţionale; solicită facilitarea armonizării unor elemente ale sistemului naţional de informaţii în cadrul Forţei Întrunite Multinaţionale, cu respectarea măsurilor de protecţie şi siguranţă naţională; participă la cooperarea cu comandanţii componentelor multinaţionale, pentru asigurarea unităţii de efort, conform orientării date de comandantul forţei; solicită şi recomandă autorităţilor naţionale schimbări în aranjamentele de comandă şi control sub care contingentul naţional este desemnat sau ataşat la Forţele Întrunite Multinaţionale; implementează directivele privind operaţiile mass-media naţionale, conform procedurilor standard de operare existente în cadrul Forţei Întrunite Multinaţionale.

Comandantul structurii/detaşamentului este comandantul direct şi nemijlocit al întregului personal, el fiind învestit cu COMANDA DEPLINĂ asupra acestuia. Pentru o operaţie, un comandant poate primi forţe în subordine sub diferite niveluri de comandă, ceea ce îi conferă drepturi de a dispune în mod diferit de acestea. În cadrul NATO, de exemplu, pentru a permite o concentrare a efortului eficient, o sincronizare a acţiunii şi evitarea problemelor de cooperare, au fost stabilite mai multe niveluri de comandă, adaptate fiecare din ele unor situaţii sau faze ale operaţiei, respectiv comanda totală, comanda operaţională, controlul operaţional, comanda tactică, controlul tactic:

Comanda totală sau *comanda deplină (full command)* se regăseşte *doar în cadrul naţional* şi presupune că nici un comandant al alianţei (coaliţiei) nu are comanda deplină asupra contingentelor din subordine care nu sunt din ţara lui. Prin urmare,

comanda totală rămâne o responsabilitate naţională, care prin definiţie nu poate fi delegată[2].

Comanda operaţională (operational command – OPCOM) este dată de autoritatea cu care este învestit un comandant pentru a stabili misiuni sau sarcini comandanţilor din subordine, de a desfăşura unităţi, de a da aceste unităţi altor structuri şi de a reţine sau delega controlul operaţional sau tactic, aşa cum impune misiunea. Comanda operaţională nu include responsabilităţi pe linie administrativă. OPCOM permite angajarea separată a unui element din unitatea primită, dar misiunile pe care aceasta le primeşte trebuie să dea posibilitatea ca, la nevoie, structura să fie reîntregită în timp oportun şi în măsură să execute misiunile tip[3].

Controlul operaţional (operational control – OPCON) reprezintă autoritatea delegată unui comandant de a direcţiona forţele primite în subordine, astfel încât să poată îndeplini misiunile specifice, limitate de regulă în timp, scop sau dislocare, de a disloca unităţile primite şi de a reţine sau de a da controlul tactic asupra acestor unităţi. OPCON permite comandantului să stabilească sarcini şi să angajeze unităţile subordonate fără a fi necesare alte aprobări (ierarhice, naţionale), dar nu permite angajarea separată a unor componente din unităţile primite în subordine şi, de asemenea, nu include controlul logistic şi administrativ. Controlul operaţional al forţelor române participante la operaţii multinaţionale se realizează de către comandamentul aliat sau al coaliţiei prin transfer de autoritate - TOA[4].

Comanda tactică (tactical command – TACOM) este procesul prin care comandantul impune subordonaţilor voinţa şi intenţiile sale privind desfăşurarea operaţiei şi reprezintă autoritatea care este delegată unui comandant pentru a stabili sarcini forţelor din subordine, în scopul îndeplinirii misiunii stabilite de eşalonul superior[5]. Acest nivel de comandă este folosit la nivel tactic, se utilizează în zona acţiunilor şi se apropie de conceptul de comandă operativă. Comandantul poate să stabilească sarcini unităţii sub TACOM, dar ele trebuie să fie în concordanţă şi să concure la îndeplinirea misiunii stabilite de eşalonul superior comandantul delegând doar controlul tactic.

Controlul tactic (tactical control – TACON) constituie acea secvenţă a comenzii operaţiei postconflict prin care comandantul îşi exercită autoritatea cu care este învestit asupra unităţilor proprii şi a celor primite temporar sub comandă, influenţează cursul operaţiei, monitorizează eficienţa acţiunilor, identifică abaterile faţă de deciziile luate. O Forţă aflată sub controlul tactic al unui comandant execută misiuni şi sarcini stabilite de eşalonul superior. Comandantul răspunde doar de coordonarea deplasărilor, dislocărilor şi protecţiei locale a Forţei, pe timpul cât aceasta se află în zona sa de responsabilitate. Pe timpul cât o unitate tranzitează o zonă de responsabilitate a altei structuri, atunci ea trece sub TACON la comandantul acesteia, fiindu-i direcţionate deplasările şi manevrele. Orice unitate care execută o misiune diferită într-o zonă de responsabilitate a altei structuri, trece sub controlul tactic al „structurii-gazdă”.

c) Regulile de angajare (Rules of Engagement - ROE)

Un rol important în asigurarea eficienţei acţiunii forţelor în teatrul de operaţii şi crearea sentimentului militarilor că acţionează în concordanţă cu prevederile legale îl au „regulile de angajare” (“rules of engagement – ROE”). Acestea reprezintă directive emise de autoritatea politică/militară, către structurile militare participante la operaţia militară postconflict care precizează circumstanţele şi limitele în cadrul cărora acestea pot iniţia sau continua acţiuni de luptă cu forţele adverse[6].

Regulile de angajare impun limitări politice, militare şi legale eşaloanelor subordonate, precum şi un cod de conduită, fiind mijlocul principal prin care în operaţiile militare postconflict comandantul poate da indicaţii destinate să permită forţelor care sunt desfăşurate, de a stăpâni sau controla nivelul ostilităţilor (gradul de violenţă). Funcţiile lor sunt multiple, cele mai importante constând în: limitarea aplicării forţei; fixarea nivelului implicării şi responsabilităţii comandantului; respectarea dreptului războiului şi legislaţiei internaţionale şi naţionale; controlul modului de folosire a forţei, ţinând cont de anumite imperative politice speciale.

Stabilirea regulilor de angajare se bazează pe mai mulţi factori, printre care trebuie luaţi în considerare în mod obligatoriu dreptul public internaţional şi dreptul conflictelor armate, factori operaţionali, factori internaţionali şi politica internaţională, interesele naţionale şi politica naţională, dreptul naţional intern, dreptul intern al naţiunii-gazdă şi acordurile reciproce. Pentru stabilirea lor, statele majore şi consilierii juridici trebuie să colaboreze strâns, planificatorii trebuie să se familiarizeze cu limitările legale internaţionale şi naţionale ale folosirii forţei şi cu dreptul conflictelor armate, iar consilierii juridici trebuie să fie familiarizaţi cu exigenţele şi constrângerile operaţionale, astfel încât statele majore şi juriştii să furnizeze trupelor combatante instrucţiuni legale şi în acelaşi timp eficiente din punct de vedere militar.

La baza stabilirii regulilor de angajare stau trei consideraţii majore: *legalitatea* (ele trebuie să asigure respectarea de către forţele militare în operaţie a prevederilor legilor naţionale şi internaţionale), *controlul politic asupra militarilor* (realizat prin elaborarea şi aprobarea ROE) şi *necesitatea militară* (dictată de autoapărare, supravieţuire, dar şi de obligativitatea atingerii scopurilor acţiunii militare). Procesul de elaborare a regulilor de angajare armonizează misiunea cu aspectele politice care asigură protecţia forţelor şi a

misiunii. Niciuna din aceste reguli nu poate anula autoritatea şi responsabilitatea comandantului de a lua măsurile pe care le consideră necesare şi adecvate pentru apărarea proprie. Comandanţii informează întregul personal privind regulile de angajare, iar pentru că regulile nu pot anticipa fiecare situaţie ce poate apărea, trebuie să se asigure că întregul personal a înţeles spiritul acestor reguli.

Regulile de angajare pe care le aplică unităţile în operaţiile militare postconflict se bazează pe regulile date comandantului Forţei Multinaţionale de către eşalonul superior acestuia. Dacă nu sunt înlocuite prin ROE pentru o operaţie de urgenţă specifică sau pentru ostilităţile prelungite, se aplică regulile în vigoare date de eşalonul superior. Comandanţii trebuie să se asigure că subordonaţii cunosc regulile de angajare, că ştiu când pot să folosească forţa letală, nivelul de secretizare al ROE şi că acestea nu le anulează dreptul la autoapărare. Pentru aceasta ei trebuie să asigure fiecărui subordonat o fişă cu ROE.

Regulile de angajare restricţionează folosirea forţei militare în vederea realizării obiectivelor politice, comandantul răspunzând din punct de vedere juridic de tratamentul aplicat civililor şi de grija faţă de proprietate în zona sa de operare, până la realizarea transferului de putere către guvernul ţării respective. De-a lungul timpului, regulile de angajare au variat, fiind modificate pe timpul etapelor desfăşurării operaţiei militare postconflict, fapt care a condus uneori la confuzii. Ori de câte ori este necesar, comandanţii fac precizări pentru clarificarea ROE, astfel încât acestea să reprezinte un ghid concis cu privire la modul de acţiune.

Toţi comandanţii structurilor participante la operaţie trebuie să-şi instruiască temeinic subordonaţii în privinţa ROE, accentuând asupra faptului că: toate acţiunile, în special cele desfăşurate în zonele populate, trebuie executate folosind numai forţa necesară, proporţională cu necesităţile impuse de îndeplinirea misiunii; pe timpul ducerii operaţiilor, forţele trebuie să depună toate eforturile pentru a evita rănirea necombatanţilor şi producerea de pagube proprietăţii civile; forţele nu trebuie să producă pagube obiectivelor care beneficiază de protecţie specială (spitale, şcoli, biserici, monumente culturale etc.) care nu vor fi agresate decât dacă sunt folosite de către combatanţi în scopuri militare. Dacă situaţia tactică permite, atunci când forţele ostile folosesc facilităţile din această categorie în scopuri militare, înainte de a executa foc asupra lor trebuie să se obţină aprobare. Spitalelor trebuie să li se acorde o protecţie specială. Dacă combatanţii folosesc un spital în scopuri ostile, el poate fi atacat. Totuşi, trebuie să se dea o avertizare şi niciun atac nu poate fi executat decât după trecerea unei perioade de timp rezonabile; în cazul în care apare necesitatea modificării unor reguli de angajare publicate, schimbările vor fi autorizate de eşalonul superior; comandanţii sunt răspunzători de instruirea personalului lor în ceea ce priveşte legile războiului, întrucât dacă tot personalul îşi cunoaşte responsabilităţile individuale, crimele de război pot fi evitate. Comandanţii de la toate eşaloanele trebuie să se asigure că tot personalul urmăreşte clarificarea ordinelor care par să violeze legile războiului şi că personalul ştie că „supunerea în faţa ordinelor superiorului" nu reprezintă o apărare juridică pentru o crimă de război.

Regulile de comportament sunt definite de comandamentul Forţei aplicând principiile operaţiilor în funcţie de contextul particular al situaţiei. Cu toate că aplicarea acestor reguli de comportament de către personal nu pune probleme de ordin cultural, întrucât marile principii din care se inspiră fac parte din etica militară, respectarea lor necesită o pregătire specială a personalului care nu a mai participat niciodată la o operaţie militară postconflict, iar difuzarea lor oportună (regulile în ceea ce priveşte deschiderea focului trebuie remise întregului personal) trebuie să fie în atenţia constantă a comandanţilor, pe tot parcursul misiunii.

Atitudinea ofiţerilor faţă de personalul civil şi militar al organismelor şi statelor majore participante la operaţiile postconflict reclamă o atenţie deosebită, pentru că acţiunea în cadrul unei Forţe Multinaţionale reprezintă un element de noutate pentru unii militari, iar erorile pot afecta mai ales imaginea şi interesele contingentului român. De aceea, procedurile pe care militarii români le aplică pe timpul cât sunt angajaţi în operaţii militare postconflict sunt indisolubil legate de regulile de angajare ce trebuie respectate în teatru.

Concluzionând asupra problematicii fizionomiei operaţiilor militare postconflict, trebuie menţionat faptul că experienţa a demonstrat că întotdeauna a fost mai uşor să înceapă un conflict decât să se termine şi că, în momentul lansării unor operaţii militare, trebuie să existe o idee despre încheierea acestora şi despre cum va arăta situaţia postconflict la final.[7] În opinia noastră, aceste aspecte trebuie avute în vedere încă de la începutul operaţiilor militare specifice luptei armate, întrucât este ştiut faptul că încheierea luptelor nu înseamnă şi încheierea conflictului, astfel că se impune stabilirea unor repere clare despre modul în care trebuie pregătite operaţiile militare specifice acestei perioade.

Dacă se au în vedere aceste aspecte, rezultă că una din principalele caracteristici ale situaţiei din teatrul de operaţii care influenţează comanda şi controlul este instabilitatea, căreia i se adaugă: activitatea propagandistică a exponenţilor grupărilor insurgente sau extremist-teroriste; intensificarea propagandei care urmăreşte îndoctrinarea populaţiei civile, în special prin intermediul practicanţilor religioşi; recrutarea, îndoctrinarea şi folosirea în scopuri specifice activităţilor teroriste şi insurgenţei a unor segmente ale populaţiei, pe fundalul stării de sărăcie şi al lipsei stabilităţii.

În ceea ce priveşte armonizarea efortului civil cu cel militar, factorul politic trebuie să stabilească un cadru de activitate pentru ca obiectivele militare şi componenta civilă să fie coordonate şi armonizate cea mai bună cale de a înțelege posibilitățile, legile şi capabilitățile organizațiilor internaționale, ale organizațiilor nonguvernamentale şi ale agenților guvernamentale fiind aceea de a realiza şi menține relațiile cu ele înainte de a începe misiunea. Pe timpul îndeplinirii misiunii, coordonarea eforturilor se face prin realizarea cooperării civili-militari (CIMIC), aceasta constând în acțiunile şi măsurile întreprinse pentru realizarea coordonării şi cooperării între comandanții militari, pe de o parte, şi autoritățile centrale şi populația civilă, organizațiile guvernamentale, neguvernamentale, internaționale şi private de voluntari, pe de altă parte.[8] Relațiile comandanților militari cu conducătorii şi organizațiile locale sunt, de asemenea, esențiale şi nu trebuie trecute cu vederea, întrucât implicarea instituțiilor şi a agenților locale în efortul internațional este o provocare, dar şi un avantaj, ca urmare a faptului că este necesar ca fiecare agenție în parte să îşi poată dezvolta propriul plan de suport pentru îndeplinirea scopurilor operației militare postconflict.

---

[1] *Constituția României*, 2003, art. 11
[2] Cf. *S.M.G. / P.F. – 3.15,* art. 0406 (2)
[3] Ibidem, art. 0407 (2)
[4] Cf. *F.T. – 1, Doctrina operațiilor Forțelor Terestre,* Bucureşti, 2007, art. 0208
[5] Cf. *F.T. – 3, Manualul de tactică generală a Forțelor Terestre,* Bucureşti, 2006, art. 112
[6] *Cf. Doctrina pentru operațiile întrunite multinaționale*, Bucureşti, 2001, art. 123(1)
[7] Cf. William Flavin, *Planning for Conflict Termination and Post – Conflict Succes,* p.1, www.carlisle.army.mil, 28.10.2007, 18.20
[8] Cf. *AJP – 9, NATO civil – military cooperation (CIMIC) doctrine*

PROPUNERI:

- ***Elaborarea unei noi doctrine pentru operații întrunite multinaționale, care să dezvolte, să analizeze, să actualizeze şi să îmbunătățească actualele prevederi vagi şi imprecise în multe privințe şi depăşite de actualul statut de membru NATO al României.***
- ***În cadrul acesteia să se includă prevederi privind tipurile de operații specifice perioadei postconflict şi măsurile de exercitare a comenzii şi controlului pe timpul desfăşurării acestui gen de operații.***

***COLOCVIU STRATEGIC* este o publicație a Centrului de Studii Strategice de Apărare şi Securitate ce include rezumate ale temelor de cercetare ştiințifică, conferințelor, simpozioanelor, seminariilor, meselor rotunde, opinii şi puncte de vedere ale unor personalități de marcă din armată şi societate, din țară şi străinătate, implicate în cercetarea ştiințifică din domeniul securității.**

Publicație realizată cu sprijinul Editurii şi Tipografiei Universității Naționale de Apărare „Carol I”
Tehnoredactare computerizată: Mirela ATANASIU
Supliment al revistei *IMPACT STRATEGIC*
ISSN: 1582-6511; B: 0162/1176/2009

Centrul de Studii Strategice de Apărare şi Securitate
Şos. Panduri, nr. 68-72, Sector 5, Bucureşti
Telefon: 021.319.56.04, Fax 021.319.55.93
e-mail: cssas@unap.ro
http//:cssas.unap.ro